

Вам коли-небудь траплялися люди, які влаштовують свято з приводу розлучення? Мені — так. Природно, коли веселяться наречені. У суботу звук клаксонів супроводжує їхню процесію, що прямує до мерії, а напередодні вулиці звеселяють гурти їхніх друзів, по-чудернацькому одягнених або майже голих, із трубами й барабанами. Так вони демонструють усім гавам свою радість від того, що молоде холостяцьке життя уривається — іноді на понад тридцять п'ять років... Але менш ніж за рік, коли, згідно зі статистикою, дев'ятнадцять відсотків розлучаються, ніхто не запускає конфетті. Хоча Жером — виняток.

Я пропустила його перші два весілля, але була на третьому. Три весілля і три розлучення у тридцять два роки — це не може залишити байдужим. Прислів'я каже: «У другій аварії корабля не звинувачуй море». Про третій раз життєва мудрість мовчить.

Між нами, я вважаю свято розлучення набагато приємнішим, ніж весільні урочистості. Ані тобі показухи, ані соціальних умовностей — прощайте незручності, пишна сукня, що перехоплює подих, святкові туфлі на височенних підборах, на яких забитися можна, якщо ненароком спотикнешся, ані збирання пожертв «за здоров'я» у церкві, ані меню зі стравами в химерному соусі, і більше жодного безглузлого жарту від дядька Жерара,

якого навіть не запрошували. Просто люди, з якими вас справді щось пов'язує і яким можна відверто сказати: «Я знову схибив, але сподіваюся на вашу підтримку». Думаю, навіть його перша дружина тут.

Ось чому цього суботнього осіннього вечора я перебуваю в чудовій переповненій квартирі, у колі людей, які веселяться завдяки Жерому. Ще рано, ми посміхаємося одне одному, обмінюємося думками, усі переповідають про свої невдачі в досить сюрреалістичній, але невимушеній атмосфері. Таке враження, що ми на зібранні Клубу анонімних невдах. Аж тут Жером розпочинає церемонію:

— Дякую всім за те, що прийшли. Нема чого святкувати, окрім насолоди від спілкування з вами. Кожен із вас — частина мого життя. Я вважаю за краще відразу повідомити, що подарунки, якими ви щедро наділили — тобто дехто з вас, — не буде повернено. Цього вечора на мені немає гарного костюма, я більше не розраховую на вашу фінансову допомогу для моєї весільної подорожі, у мене навіть дружини вже нема. І через цю нечувану зухвалість, яка мені й не снилася, постає питання: чи не було розлучення з Марі вмотивоване бажанням провести вечір із вами? На тому й станемо. Я згоден бути найгіршим, останнім негідником. Якщо одного чудового дня ви почуватиметеся жалюгідно, шкодуватимете через хиби й негаразди, — щиро сподіваюся, що згадка про мене поліпшить вам настрій.

Усі сміялися й аплодували, а потім якась дівчина почала розповідати, як три тижні тому її звільнили з роботи, оскільки вона розсміялася в обличчя одному чоловікові, що до неї залицявся. Вона прийняла його за схибленого на тестостероні службовця комерційного

відділу, тоді як це був молодий і хвацький виконавчий директор — найзначніший клієнт її шефа... Безробітна, але нестримна від сміху. І всі підхопили її поривання.

Одне-друге зізнання — і вечір розпалювався надзвичайно швидко: люди мали що розповісти. Ніхто не говорив ані про телепередачі, ані про решту безглуздих речей, яких забагато в нашому житті. Нікому не потрібно було пити алкоголь, щоб почуватися добре. Ми всі були однакові: кожен зі своїми недоліками. Коли святкуєш день народження, перемогу чи якусь радісну подію, неможливо створити таку атмосферу. Завжди будуть одна-дві зірки, що красуються на п'єдесталі, а решта — спостерігачі. Дарма ми не святкуємо наші невдачі... Спокійно, без хибної слави, радіючи життю, ідучи пліч-о-пліч. Тим більше, що частіше ми сповнені смутком, ніж гордістю. У всякому разі, тієї ночі, незважаючи на всі розмови без комплексів, я не наважилася заговорити. Занадто страшно, занадто соромно, хоча могла б стільки всього розказати. Якби мені довелося поділитися всіма моїми проколами, то знадобилися б місяці — і то якщо розповідати швидко... Я прийшла на цю вечірку, щоб бути з Жеромом, забутися, провести приємно час, — і не розчарувалася. Проте така обстановка не заважає долі спостерігати за вами. Ніколи не знаєш, коли і як вона вирішить постати перед тобою. Зі мною це сталося того вечора, і її посланець мав дивний вигляд.

Вийшовши подихати на балкон, я опинилася в компанії курців, які димлять осторонь і ховаються, як рецидивісти в бігах. Була ніч, трохи холодно. Я дивилася на квартал згори вниз. Жером мешкає на шостому поверсі, і з його квартири простягається прекрасний краєвид

на дахи сусідніх будинків і міський парк. Я обіперлася на алюмінієві перила. Вони були дуже холодні. Зробила глибокий вдих — і, як на лихо, вдихнула зовсім не свіже нічне повітря, а щось незрозуміле, що курив здоровенний чолов'яга, який стояв здалік. Я відкашлялася і спробувала вдихнути ще раз. Цього разу успішно. Завжди стій на своєму і ніколи не здавайся. Свіже повітря заповнило мої легені. Спокій. Звідси я чула сміх, який долинав із вітальні та змішувався з дедалі тихішим шумом міста, що засинало. Яка благодать!

Мені пригадалося все, що зі мною сталося останніми місяцями. Я почувалася досить добре, щоб дивитися на речі відсторонено, так, наче йшлося про когось іншого, за ким я могла спостерігати збоку. Зовсім не йшлося про вирішення серйозних проблем. З ними я ніколи не можу дати собі ради. Їх надто багато, і вони надто реальні. Я потребувала цілковито нейтрального, холодного бачення загальної картини, щоб хоч на мить повірити в безпеку й згори позирати на поле битви.

І тут я відчула на собі проникливий погляд. Я повернула голову й помітила молодого чоловіка, одягненого у великий светр у стилі хіпі. Не знаю чому, але його обличчя змусило мене подумати про мордочку білки. Маленькі чорні веселі очі, рухливий ніс і зуби, готові перегризти горіхи. Справжній посланець долі. Він пильно дивився на мене:

- Привіт!
- Добри вечір.
- Мене звати Кевін. А тебе?
- Жулі.
- Ти подруга Жерома?
- Як і решта, що зібралися цього вечора.